

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 4/2022
28.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Мирјане Андријашевић, Зорана Хаџића и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миљко Караклајић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Управа за ванредне ситуације Крагујевац, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Крагујевцу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3159/17 од 25.10.2017. године, у седници одржаној 28.06.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3159/17 од 25.10.2017. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3159/17 од 25.10.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 721/2016 од 25.04.2017. године, ставом 1. изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу исплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 30.04.2007. године до 30.04.2010. године, на појединачне износе ближе наведене овим ставом изреке и то по стопи које буду важиле на дан уплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 96.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 3159/17 од 25.10.2017. године, ставом првим изреке, одбио жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако да се обавезује тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 33.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 899/2018 од 16.05.2018. године, ставом првим изреке, прихваћено је одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3159/17 од 25.10.2017. године, као изузетно дозвољеној. Ставом другим изреке, укинута су пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3159/17 од 25.10.2017. године, и пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 721/16 од 25.04.2017. године, и тужба одбачена.

Одлуком Уставног суда Уж 13706/2018 од 08.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је уставна жалба тужиоца и утврђено да је решењем Врховног касационог суда Рев2 899/18 од 16.05.2018. године, подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење, зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије. Ставом другим изреке, поништено је решење Врховног касационог суда Рев2 899/18 од 16.05.2018. године и одређено да исти суд донесе нову одлуку о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3159/17 од 25.10.2017. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев подносиоца уставне жалбе за накнаду нематеријалне штете.

По оцени Врховног суда нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене, као изузетно дозвољеној, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према члану 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Правноснажном пресудом обавезана је тужена да у корист тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, за период од 30.04.2007. године до 30.04.2010. године, на име неисплаћене зараде за ноћни рад, прековремени рад и рад за време државних и верских празника.

Доприноси за обавезно социјално осигурање су саставни део зараде (плате) према члану 104. и 105. став 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење) и члану 2. став 1. и 2. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ бр. 62/06, 63/06, 115/06, 101/07, 99/10, 108/13, 99/14 и 95/18). Наведеним одредбама доприноси за обавезно социјално осигурање сврстани су у категорију права запослених из радног односа, у смислу члана 60. став 4. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ број 98/06) и члана 12. став 1. Закона о раду који, између осталог, као једно од основних права запослених гарантује право на одговарајућу зараду. Уплата доприноса за обавезно социјално осигурање је законска обавеза послодавца, који је и обвезник доприноса и обавезник обрачунавања и плаћања доприноса из основице и на основицу за запослене, изабрана, именована и постављена

лица и лица која обављају привремене и повремене послове. Из тог разлога послодавац је дужан да обрачуна и уплати доприносе у своје име, а у корист запосленог. Послодавац је дужан да доприносе обрачуна и уплати истовремено са исплатом зараде, разлике зараде или уговорене накнаде за привремене и повремене послове, по прописима који важе у моменту исплате тих примања, што је изричито прописано чланом 6. став 1. тачка 1. и 2. и чланом 51. став 1. и 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“ бр. 84/04, са изменама и допунама).

Чланом 1. ЗПП је прописано, да, овим законом уређују се правила поступка за пружање судске правне заштите по којима се поступа и одлучује у парницама за решавање спорова насталих поводом повреде права личности и спорова из породичних, радних, привредних, имовинскоправних и других грађанско правних односа, осим спорова за које је посебним законом прописана друга врста поступка.

Када се пође од наведених одредби Закона о раду и Закона о платама државних службеника и намештеника, доприноси, као саставни део зараде који се морају уплатити истовремено са њеном исплатом представљају категорију права запосленог из радног односа гарантованог Уставом и Законом о раду, па се у тој ситуацији ради о спору о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, о којем је на основу члана 22. став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/08, са изменама и допунама), надлежан да одлучује суд применом правила о парничном поступку, на основу члана 1. ЗПП. То што су средства доприноса за обавезно социјално осигурање у смислу члана 4. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, јавни приход, под контролом и на располагању организацијама за обавезно социјално осигурање, и на основу члана 65. тог закона, између осталог, у поступку утврђивања и наплате доприноса примењују и одредбе Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“ бр. 80/02, са изменама и допунама), који у члану 3. став 2. између осталог упућује и на примену правила општег управног поступка, није сметња за мериторно одлучивање у овој парници из радног односа.

Са напред наведених разлога Врховни суд није дозволио одлучивање о посебној ревизији тужене, на основу члана 404. став 1. ЗПП и одлучио као у ставу првом изреке, јер у овом случају нема потребе да се размотре правна питања од општег интереса, нити правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно ново тумачење права и уједначавање судске праксе, а наведено је и у складу са правним схватањем које је, у вршењу надлежности прописане чланом 31. Закона о уређењу судова, Врховни касациони суд усвојио на Седници грађанског одељења од 12.03.2019. године.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Према природи тражене правне заштите, ова парница спада у парнице из радних спорова и односи се на новчано потраживање. Међутим, одредбом члана 441. Закона о парничном поступку, прописано је да је у парницама из радних спорова ревизија дозвољена о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Ван ових радних спорова ревизија није дозвољена, осим уколико се тужба не односи на новчано

потраживање, када се примењује општи режим допуштености овог правног лека, према вредности спора.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима, ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате доприноса по основу пензијског и инвалидског осигурања запослених поднета је 17.06.2016. године, а вредност предмета спора није опредељена. Одредбом члана 28. Закона о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/94 са изменама и допунама), прописано је да ако се одредбама члана 21.-27.овог закона не може утврдити вредност предмета спора, као вредност се узима износ од 15.000,00 динара, без обзира који је суд надлежан за решавање спора.

Имајући у виду изложено побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, Врховни суд је закључио да ревизија није дозвољена.

Ревизија изјављена против другостепене одлуке којом је преиначена пресуда у делу одлуке о трошковима поступка, као у конкретном случају, дакле против решења којим је одлучено о споредном тражењу које не чини главно потраживање, је недозвољена. Ово из разлога, јер ревизија изјављена против решења о трошковима никада није дозвољена према врсти одлуке која се њоме побија, сходно члану 403., у вези са чланом 28. став 1. и чланом 420. став 6. ЗПП.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић